

**SARDAR PATEL UNIVERSITY**  
**BA (IV Semester) Examination**  
**Thursday, 23 April 2015**  
**2.30 pm - 5.30 pm**  
**UA04CSLT08 - Sanskrit Paper VIII**  
**नीतिशतकम् - भर्तृहरि ।**

**Total Marks : 70**

प्र.१ गमे ते त्रिषां लोपांतर करो.

(१५)

- (१) केयूरा न विभूषयन्ति पुरुषंहारा न चन्द्रोज्ज्वला  
 न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालङ्कृतमूर्धजाः ।  
 वाण्येका समलंकरोति पुरुषं या संस्कृता धार्यते  
 क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम् ॥
- (२) मौनान्मूकः प्रवचनपटुर्वातुलो जल्पको वा  
 धृष्टः पार्श्वे भवति च वसन्दूरतोऽप्यप्रगल्भः ।  
 क्षान्त्या भीरुर्यदि न सहते प्रायशो नाभिजातः  
 सेवाधर्मः परमगहनो योगिनामप्यगम्यः ॥
- (३) ऐश्वर्यस्य विभूषणं सुजनता शौर्यस्य वाक्संयमो  
 ज्ञानस्योपशमः श्रुतस्य विनयो वित्तस्य पात्रे व्ययः ।  
 अक्रोधस्तपसः क्षमा प्रभवितुर्धर्मस्य निर्व्याजता  
 सर्वेषामपि सर्वकारणमिदं शीलं परं भूषणम् ॥
- (४) आरम्भगुर्वी क्षयिणी क्रमेण  
 लध्वी पुरा बुद्धिमती च पश्चात् ।  
 दिनस्य पूर्वार्धं परार्धं भिन्ना  
 छायेव मैत्री खल सज्जनानाम् ॥
- (५) अम्भोजिनीवनविहार विलासमेव  
 हंसस्य हन्ति नितरां कुपितो विधाता ।  
 नत्वस्य दुग्धजलभेदविधौ प्रसिद्धां  
 वैदग्ध्य कीर्तिमर्तुमसौ समर्थः ॥

પ્ર.૨ ગમે તે ત્રણ સસંદર્ભ સમજાવો.

(૧૫)

- (૧) પ્રકૃતિ સિદ્ધમિદં હિ દુરાત્મનામ્ ।
- (૨) જ્ઞાનલવદુર્વિદગ્ધં બ્રહ્માપિ નરં ન રજ્જયતિ ।
- (૩) વિવેકભ્રષ્ટાનાં ભવતિ વિનિપાતઃ શતમુખઃ ।
- (૪) સર્વે ગુણાઃ કાશ્ચનમાશ્રયન્તે ।
- (૪) રક્ષન્તિ પુણ્યાનિ પુરાકૃતાનિ ।

પ્ર.૩ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ)

(૨૦)

- (૧) ભર્તૃહરિની કૃતિઓ
- (૨) નીતિશતક - સાહિત્ય પ્રકાર
- (૩) દુર્જન નિંદા
- (૪) વિદ્યાનું ગૌરવ
- (૫) કર્મનો મહિમા

પ્ર.૪ ‘નીતિશતક’નું રસદર્શન કરો.

(૨૦)

અથવા

પ્ર.૪ ‘નીતિશતક’માં ઉપદેશોલી જીવન શૈલી વિશે નોંધ લખો.

\* \* \*